

B 7463.

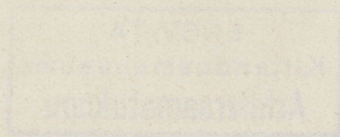
Gems, Julius
Eesti Rahva
Muuseumi
Kunstiosakond.

B. 7163.

JULIUS GENSS

EESTI RAHVA MUUSEUMI
KUNSTIOSAKOND

KERAAMIKA

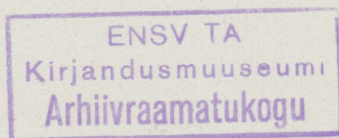

TARTUS, 1931

ÄRATRÜKK NR. 3 „OLIONIST“
50 EKSEMLARI

1931: 766.

57729

„Postimehe“ trükk, Tartus 1931.

VITRIINID E. R. M. PORTSELANIOSAKONNAS

E. R. Muuseumi W. Krügeri poolt pompeii stiilis dekoreeritud marmorsaal, Raadi mõisas, leidub kenake keraamika-kogu. See kogu pole eriti suur, kannab juhuslikkuse ilmet, sisaldab aga rea väärtuslikke üksikesemeid.

Väga ilusate eksemplaridega on Hiina esindatud. Hiina keraamika esindusnumbrid on kunstiajalooliselt jaotatud perioodidesse, mida nimetatakse valitsenud dünastiate järele. Vanim eksemplar hiina asjadest on üks kõrge pudelvaas, kõvast kiviainest, hall, osalt mörane-nud glasuuriga. Vaasi kaela ilustab kümme reljeefiku-julist buddhistlikku figuuri. Vaas kuulub Sung'i-aega (960—1279) ja on pärit arvatavasti kalmu-leidude hul-gast. Hilisemasse, Ming'i-aega (1368—1643), kuulub üks võrkornamendiga vaagen, mille igale küljele on maa-litud stseenid hiina muinasjuttudest ja üks soklil seisev Fo-poiss, lillepotiga käes. Terve rida portselanasju põlvneb K'ang-hsi-ajast (1662—1722) — üks istuv Kuan-Jin *blanc de Chine*'is, üks naerev Buddha ja üks isalõvi, Ch'i-lin, neljanurksel soklil. Seesugused lõvid kui uksekaitsjad on levinud kogu Hiinas ja neid peetakse majarahu kaitsjaks. Sessesamasse aega kulub ka paar taldriku, üks neist eriti ilus, kahe stiliseeritud põdraga — pika elu sümbolid.

Portselanikunst tuli Euroopasse võrdlemisi hilja. Portugaallased olid küll juba 16. sajandil ja hollandlased 17. sajandil suurel hulgal Hiinast portselani importeeri-nud, mida hinnati asjaarmastajate poolt väga kõrgelt. Alles 18. sajandi alul aga õnnestus Joh. Friedrich Böttcher'il leiutada portselani valmistusviisi. Tema sai ka *Meissen*i manufaktuuri asutajaks. Üks tore eksemplar

selle vabriku saadusi leidub ka E. R. M. kogus. See on suur vaas 18. sajandi keskelt, rikkalikult allegooriliste figuridega kaunistatud. See ese on pärit veel sest heast ajast, kus valge särav portselanimass andis asjale pea-ilme, kuna värvi ülesandeks jäi ainult seda pisut elustada ja rõhutada. Viin ja Pariis käisid aga teist teed, seal kaeti portselanasjad täielikult kulla ja värviga.

Sesse ajajärku kuulub ka paar siin leiduvat Meissen-lindu, mis ennemini ilustasid rokokoo-tuba girlandidena. Selsamal riikul seisab vitriinis viis kristallglasuuriga vaasi, *Berliini manufaktuuri* tooted.

Muuseumi külastajate tähelepanu olgu juhitud veel kahele fajanssvaasile, mõlemad ilma jalata, pärit Savonast. Need vaasid on maalinud ja põletanud kunstnik Giovanni Agostino Ratti (1699—1775) a. 1722. See oli aeg, mil algas fajansi langus, kuna portselan surus ta täielikult kõrvale. Viimne fajansi õitseng langebki Genuale ja Savonale, mille toodangul polnud juba midagi ühist varasema majoolika mitmevärviliste läikasjadega, mis sarnles aga Delfti toodetega. Terve rida Delfti taldrikke esimeses vitriinis kinnitab seda täiesti.

Peale eelpool loendatud manufaktuuride on E. R. M.-is esindatud veel terve rida teisi üksiktasside ja figuuride näol, kuid need on juba päris tavalised asjad.

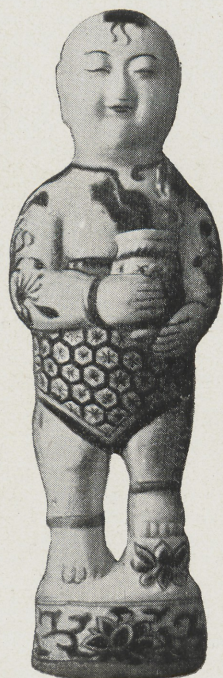

HIINA PUDELVAAS

45×11 sm

HIINA VÕRKORNAMENDIGA VAAS

FO-POISS LILLEPOTIGA

27×9 sm

ISALÖVI, CH'I-LIN

20×9 sm

TALDRIK KAHE STILISEERITUD PÕDRAGA

36×36 sm

18. SAJANDI VAAS (67×42 sm)
Meisseni manufaktuur

FAJANSSVAAS, SAVONA

